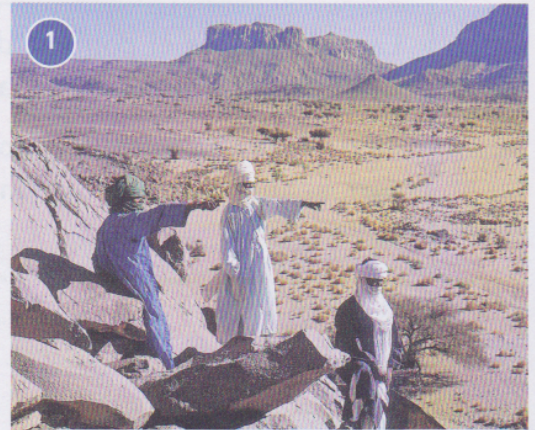

1

Els habitants del planeta i la seva distribució

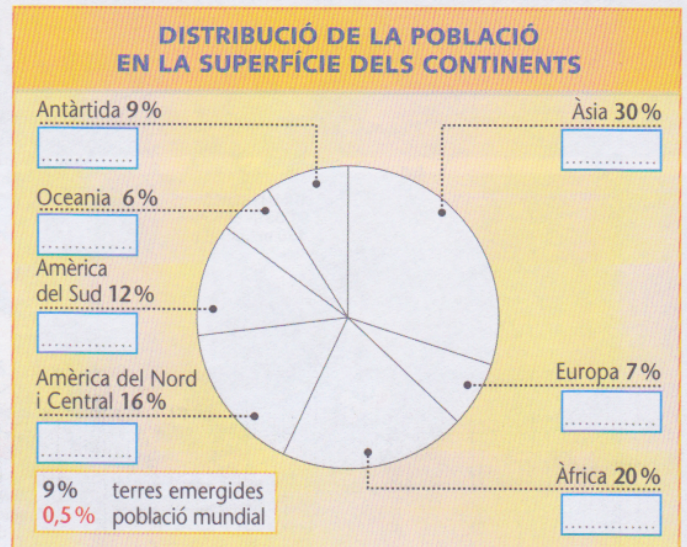
- La Terra té una població de més de 6750 milions d'habitants que estan **repartits de manera molt desigual** pel territori.
- La **densitat de població** indica quants habitants (h.) viuen en un quilòmetre quadrat de superfície (km²) i s'indica d'aquesta manera: h./km².
- Els factors principals que afavoreixen que la població es centri en uns llocs i no en d'altres són:
  - **Factors físics:** els climes temperats, els relleus de poca altitud, l'existència de sòls fèrtils, de recursos minerals i, sobretot, d'aigua són factors físics que afavoreixen el poblament.
  - **Factors econòmics:** l'abundància de recursos naturals, les activitats industrials i els serveis afavoreixen la concentració d'habitants.

Les ciutats importants atreuen molta població perquè creen molts llocs de treball, apleguen moltes activitats econòmiques i estan ben comunicades.

1 Fes aquests exercicis en el gràfic:

- Acoloreix amb colors diferents cadascun dels continents de la Terra.
- Escribeu aquests percentatges de població:
  - Antàrtida: 0 %
  - Àfrica: 13,8 %
  - Oceania: 0,5 %
  - Àsia: 60,9 %
  - Amèrica del Sud: 5,9 %
  - Europa: 11 %
  - Amèrica del Nord i Central: 7,9 %

- Creus que Europa és un continent molt poblat? Per què? .....
- .....
- .....

2 Què és la densitat de població? .....

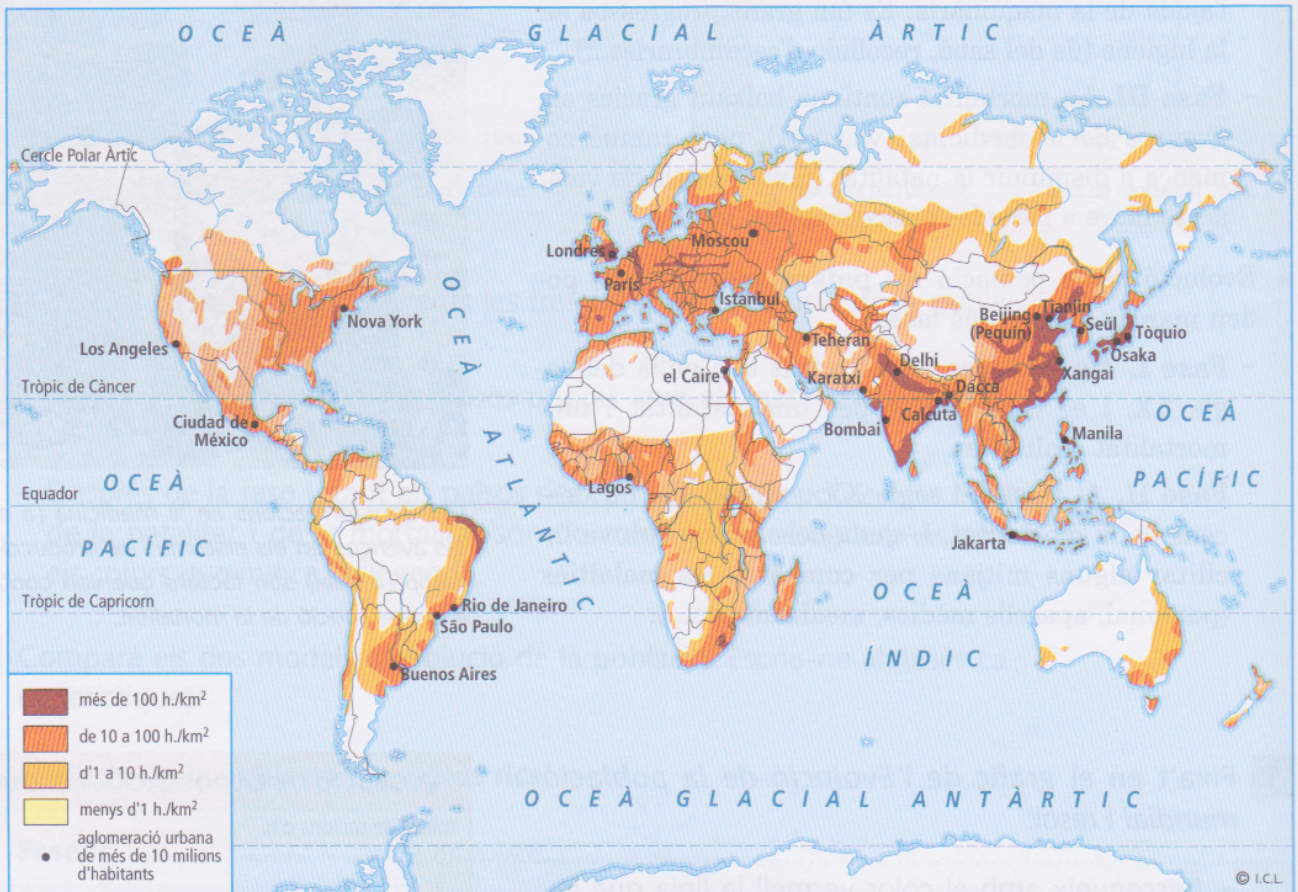
.....

3 Quins factors condicionen la distribució de la població a les imatges?

1 .....

2 .....

4 Fixa't en el mapa de la *Densitat de població* i fes aquestes activitats:

– Acoloreix amb groc totes les zones que hi ha en blanc que tenen menys d'1h./km².

– Com estan repartits els habitants del planeta? Per què? .....

.....

.....

2

Evolució de la població mundial

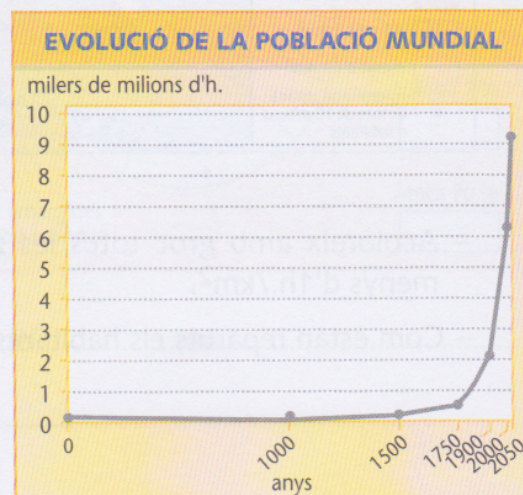
- La **població mundial** va créixer a poc a poc fins a mitjan segle XVII i va augmentar molt de pressa durant els segles següents, especialment al segle XX.
- Evolució de la població als **països rics**. Hi ha tres grans fases:
  - **Fase I.** La població va augmentar molt poc: mortalitat infantil elevada, escassetat d'aliments, fam, malalties, guerres...
  - **Fase II.** Disminueix la mortalitat i comença a créixer la població: la fam va anar desapareixent a mesura que augmentava la producció d'aliments amb l'ajuda de la maquinària. Es fan grans progressos en la higiene (ús del sabó, recollida d'escombraries...).
  - **Fase III.** La mortalitat continua baixant gràcies als avenços de la medicina (vacunes), però també comença a disminuir la natalitat (nous models de vida, accés lliure a mètodes anticonceptius, etc.).
- Evolució de la població als **països pobres**. S'hi poden marcar dues grans fases:
  - **Fase I.** Aquesta fase perdura fins ben enllà del segle XX, i es caracteritza per una natalitat i una mortalitat molt altes.
  - **Fase II.** Al final del segle XX, es produeix un descens de la mortalitat. L'ajuda dels països rics va facilitar alguns mitjans per combatre les malalties (personal, aparells mèdics, medicaments...).

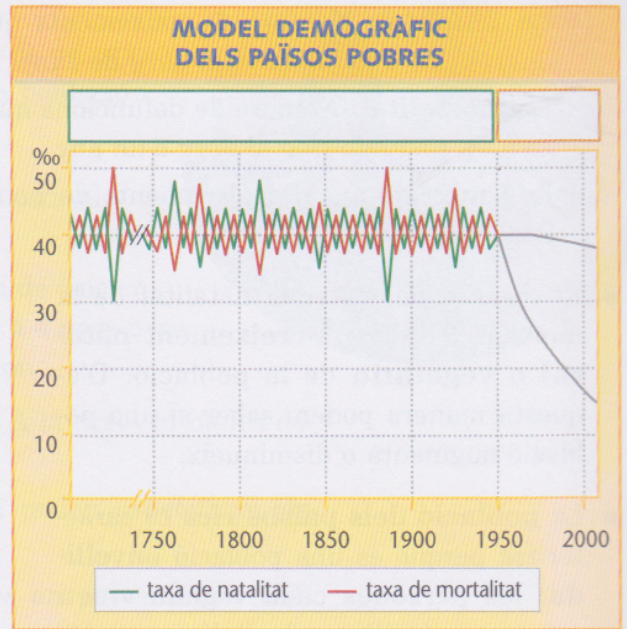
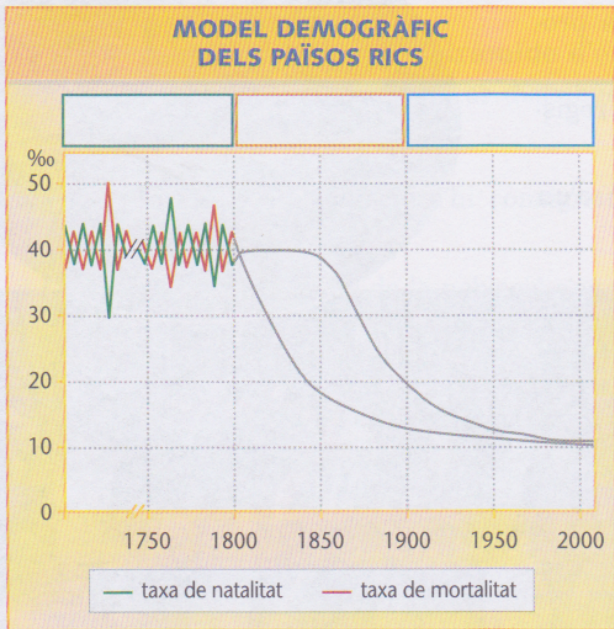
Les transformacions en la medicina (a dalt) i els avenços en els sistemes de producció del camp (a baix) són factors que van contribuir a la disminució de la mortalitat.

1 Fixa't en el gràfic de l'*Evolució de la població mundial* i resol:

- Ressegueix amb el color vermell la línia que indica els milers de milions d'habitants.
- Què passava fins al 1750? .....
- I a partir d'aquesta data, què va passar? .....

2 Analitza els models d'evolució de la població segons els països:

- Distingeix amb colors diferents les tres fases de l'evolució de la població als països rics.
- Acoloreix les fases I i II dels països pobres amb els mateixos colors que has fet servir per als països rics.
- Després de la fase I, tant als països rics com als països pobres, les línies de la natalitat i de la mortalitat són de color gris. Ressegueix-les amb els colors que indica la llegenda.

3 Compara els dos models d'evolució de la població. Escriu-ne algunes característiques:

Evolució de la població als països rics

Fase I: .....

Fase II: .....

Fase III: .....

Evolució de la població als països pobres

Fase I: .....

Fase II: .....

3

La dinàmica desigual de la població mundial

- Els factors principals que fan variar la població d'un lloc són:
  - **La natalitat.** Nombre de naixements que es produeixen en una població al llarg de l'any.
  - **La mortalitat.** Nombre de defuncions que es registren en una població al llarg d'un any.
  - **Les migracions.** Desplaçaments de població d'un lloc a un altre.
- El resultat de restar la natalitat de la mortalitat indica el **creixement natural** o **vegetatiu** de la població. D'aquesta manera podem saber si una població augmenta o disminueix.
- La **població dels països rics** es caracteritza perquè és una població **envellida**: les persones cada vegada viuen més anys (millora de l'alimentació, atencions mèdiques...). El **nombre de naixements** disminueix.
- La **població dels països pobres** es caracteritza perquè és una població **jove**. El **nombre de naixements** augmenta.

La disminució del nombre de naixements produeix l'envelliment de la població.

1 Explica o defineix aquests conceptes:

Natalitat: .....

.....

Mortalitat: .....

.....

Migracions: .....

.....

Creixement natural o vegetatiu: .....

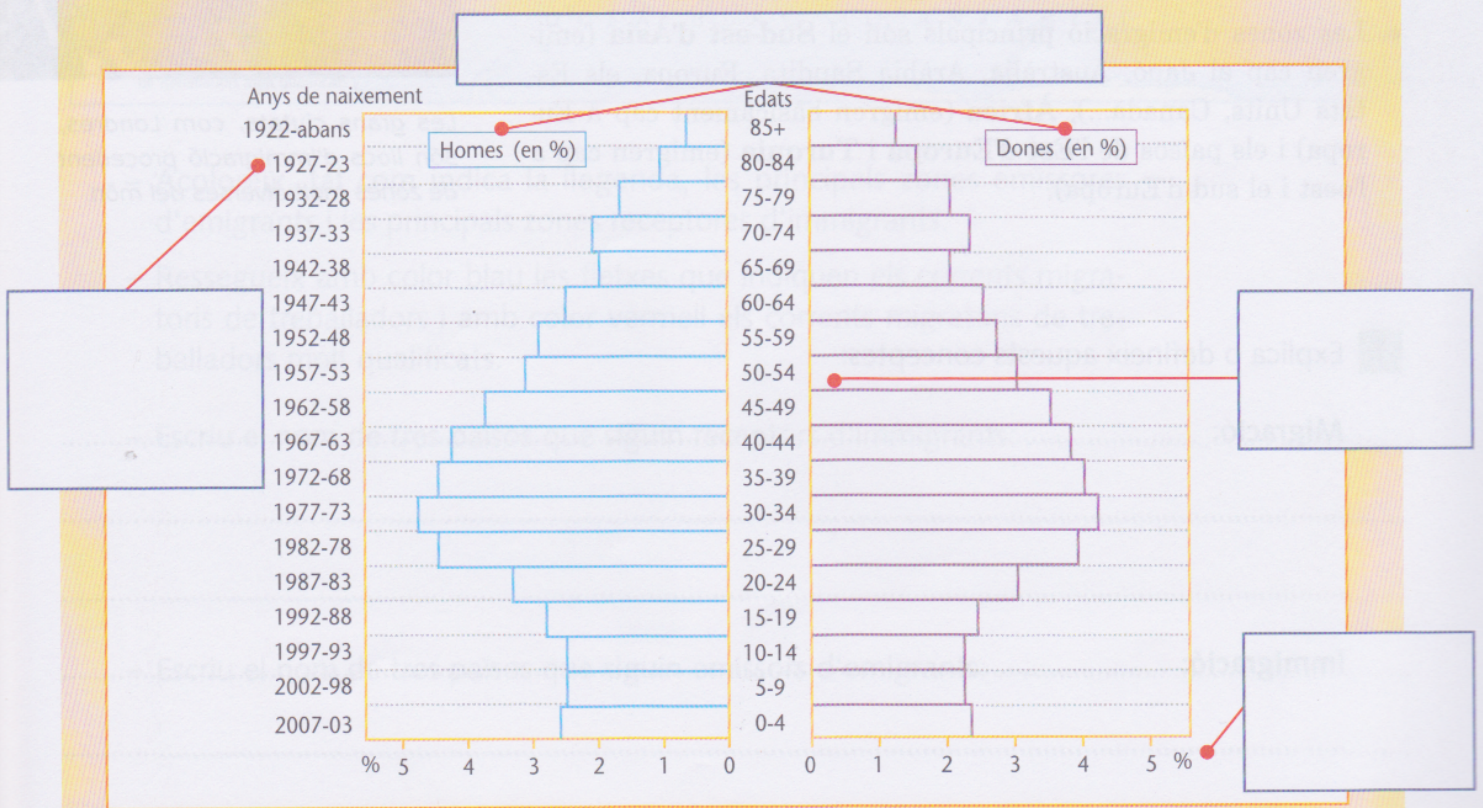
.....

QUÈ ÉS UNA PIRÀMIDE DE POBLACIÓ?

- Una **piràmide de població** o **piràmide d'edats** és un gràfic que serveix per conèixer com es distribueix la població d'un país per edat i sexe.
- En una piràmide de població s'hi consignen aquests elements:
  - **Grups d'edat.** Les edats de la població s'agrupen de cinc en cinc i se situen a l'eix vertical. Es comença per 0 a 4 anys a la part inferior fins a 85 anys i més a la part superior.
  - **Sexe.** La piràmide es divideix en dues meitats. A la dreta hi ha les dones i a l'esquerra els homes.
  - **Anys.** En un dels costats de la piràmide s'hi poden especificar els anys de naixement de cada grup d'edat.
  - **Xifres de població.** Generalment expressades en percentatges (%), tot i que també poden ser xifres absolutes.

Ara fixa't en aquesta piràmide, que representa la *Població espanyola el 2007*, i situa a cadascun dels requadres els elements que formen la piràmide de població. Acoloreix amb un color diferent els homes i les dones.

4

La dinàmica de la població: les migracions

- La dinàmica de la població també depèn dels **moviments migratoris**, és a dir, de l'arribada de població a un país (**immigració**) o de la sortida de població d'un país (**emigració**).
- Les persones que deixen el seu país per anar a un altre són considerades **emigrants**.
- Les persones que arriben a un país que no és el seu d'origen són els **immigrants**.
- La raó principal per la qual les persones emigren és per aconseguir un **treball** i millorar les seves **condicions de vida**.
- Un altre tipus d'emigració és el de les persones **molt qualificades**, és a dir, preparades pel seu nivell d'estudis i de formació (càrrecs de direcció d'empreses, metges, investigadors...).
- Les zones d'emigració principals són el **Sud-est d'Àsia** (emigren cap al Japó, Austràlia, Aràbia Saudita, Europa, els Estats Units, Canadà...), **Àfrica** (emigren bàsicament cap a Europa) i els països de l'**Est d'Europa** i **Turquia** (emigren cap a l'oest i el sud d'Europa).

MIGRACIONS EN L'ACTUALITAT

Les grans ciutats, com Londres, són llocs d'immigració procedent de zones molt diverses del món.

1 Explica o defineix aquests conceptes:

Migració: .....

.....

.....

Immigració: .....

.....

.....

2 Fixa't en el mapa de les *Migracions en l'actualitat* de la pàgina anterior i fes aquestes activitats:

– Acoloreix, tal com indica la llegenda, les principals zones emissores d'emigrants i les principals zones receptors d'immigrants.

– Ressegueix amb color blau les fletxes que indiquen els corrents migratoris de treballadors i amb color vermell els corrents migratoris de treballadors molt qualificats.

– Escribeu el nom de tres països que siguin receptors d'immigrants: .....

.....
.....

– Escribeu el nom de tres països que siguin emissors d'emigrants: .....

.....
.....